

[Grethe Philip.]

trinvis overgang over kortere åremål til de foreslåede nye støtteformer.

Til VSs lovforslag om støtte til uddannelse vil jeg blot sige, at jeg opfatter forslaget mere som en provokation end som noget, der skal tages helt alvorligt efter bogstaven. Af bemærkningerne fremgår det da også, at forslagsstillerne selv finder det beløb på 5-6 milliarder kroner, som deres forslag om støtte til samtlige uddannelsessøgende over 15 år vil koste, betænkelig stort. Men betænelighederne affærdiges med, at så meget koster det altså, hvis målet, at ingen af økonomiske grunde må forhindres i at få den uddannelse, vedkommende har lyst og evner til, skal nås.

Vi andre, der føler ansvar for, at der skal være en vis overensstemmelse mellem det offentliges indtægter og udgifter, kan ikke tage det helt så let, når vi ser en ekstraudgift på 5 milliarder kr. tone frem. Vi bliver nødt til at arbejde med den besværlige prioritering af det offentliges udgifter. Jeg kan derfor ikke give VS noget som helst håb om, at vi i det radikale venstre kan støtte det forslag, der er fremsat, et forslag, som vi finder ganske urealistisk.

Morten Lange: Ungdommens uddannelsesfond har jo haft en mærkelig og ganske karakteristisk historie. Den har sin baggrund i ungdomskommissionens betænkning fra begyndelsen af 1950'erne. Det var samfundets løfte til de unge efter krigen, og da det skulle indfries, lavede man nok en lov, men man havde ingen penge i kassen, og man startede ungdommens uddannelsesfond med en særdeles beskedne bevilling under konservative venlige auspicer.

Det var ganske interessant for mig at opleve i 1960, hvor ungdommens uddannelsesfond stod foran revision, og hvor jeg selv prøvede at komme ind på denne lille arena her og gik rundt og spurgte diverse politikere, hvad de havde af forhåbninger, den mærkelige situation, at selv i Studenterforeningen var der ingen politikere, som ved det dér afholdte valgmode ville byde ungdommens uddannelsesfond stort højere op end til ca. 20 mill. kr. Men de havde åbenbart glemt at regne med, at dengang havde vi en forholdsvis konservativt indstillet, men dog ganske dristig radikal undervis-

ningsminister, som, da valget var vel overstået, mente — og han havde formodentlig set rigtigt — at ungdommens uddannelsesfond kan kun virkelig bringes ind i et nyt spor, hvis det sker ved noget, der minder om spring. Og det, som hændte i 1961, var netop, at der skete et sådant spring: der skete en firdobling af midlerne i ungdommens uddannelsesfond, og det er formodentlig en reform af denne størrelsesorden, som er nødvendig, hver gang vi virkelig skal reformere på dette område. Det er store tal i sædvanlig dansk økonomi, men stort mindre må formodentlig klassificeres som lapperier, og når man sammenligner med, hvordan bevillinggangen ellers er, forstår jeg godt, at undervisningsministeren ikke vil tilslutte sig, at nogle mill. kr. eller at nogle snese mill. kr. går til lapperier. Men ikke desto mindre er der meget, der tyder på, at det er den hårde kendsgerning.

Vi står nu over for en situation, hvor det, der skulle have været foretaget, var et sådant spring. Det er nu allerede nogle år siden, at den daværende regering havde realiseret det og derfor nedsatte det uundgåelige udvalg for at få et sikkert grundlag for, hvorledes en sådan reform skulle tage sig ud. Der har været maset meget på for at få resultaterne frem fra dette udvalg, og samtidig med at man har maset på, er der sket umærkelige og mærkelige ting med udvalget. Oprindeligt havde det en forholdsvis blandet og saglig sammensætning, men da det kom frem til betænkningstiden, til, at man skulle afgive sin endelige betænkning, ja, da var der sket mærkelige udeladelser, folk var gået ud af udvalget og ikke blevet erstattet. Tilbage var der en studentergruppe, tilbage var der en gruppe af uddannelsessøgende og en række ministerielle embedsmænd og derudover en professor, der skulle prøve på med sit navn at holde en passende samling på forestillingen. Vi har altså her en udvalgsbetænkning, som, hvad flertallet angår, er udtryk for, at en ganske enkel ministerial embedsmandskommission er kommet med en betænkning, og det er jo ikke mærkeligt, at den står i skærende og klar kontrast til, hvad de uddannelsessøgende har stilet deres forhåbninger imod.

Det er et meget dårligt grundlag. Jeg beklager udvalgets formand, der skal lægge navn til det, men det er jo dog i den sidste